

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2018 r. – Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że S. B. (1) jako pracownik u płatnika składek P.P.H. (...) E. R. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 23 października 2017 r.

W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, że z zapisów zarejestrowanych w systemie informatycznym ZUS wynika, że od dnia 23.10.2017 r. S. B. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu. Jednocześnie nigdy wcześniej nie była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych (w tym do ubezpieczenia chorobowego) z żadnego tytułu.

Od dnia 4.01.2018 r. (tj. po upływie 73 dni od wskazanego przez płatnika składek dnia zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych), S. B. (1) stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. W złożonym do Inspektoratu w dniu 7.02.2018 r. druku Z-3, ww. płatnik składek wykazał, że za okres od 4.01.2018 r. do 5.02.2018 r. dokonał S. B. (1) wypłaty wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, a jej stałe wynagrodzenie zasadnicze i inne składniki stałe zostały ustalone w umowie o pracę w pełnej miesięcznej wysokości: 2000zł brutto. W dniu 7.02.2018 r. do Inspektoratu ZUS w Z. zostały złożone również zwolnienia lekarskie S. B. (1) i tym samym wystąpiono z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego za okres: od 6.02.2018 r. do 1.03.2018 r. Następnie w dniu 14.03.2018 r. wystąpiono z kolejnymi wnioskami o wypłatę zasiłku chorobowego - za okresy: od 2.03.2018 r. do 8.03.2018 r. i od 9.03.2018 r. do 29.03.2018 r. Jednocześnie z ustaleń dokonanych przez Inspektorat wynika, że również za okres od 30.03.2018 r. do 19.04.2018 r. zostało wystawione S. B. (1) zwolnienie lekarskie, jednak do dnia wydania tej decyzji nie wystąpiono z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy wskazany w przedmiotowym zwolnieniu.

Organ rentowy wskazał, iż w toku postępowania wyjaśniającego w dniu 23.02.2018 r. do Inspektoratu ZUS w Z. wpłynęło pismo wyjaśniające płatnika składek, w którym E. R. (1) oświadczyła, że S. B. (1) została zatrudniona na stanowisku handlowca, w wymiarze pełnego etatu, z wynagrodzenie wynoszącym w roku 2017 - 2000 zł brutto, zaś w roku 2018 - 2100 zł brutto. Jak oznajmił płatnik składek, umowa o pracę została podpisana w siedzibie firmy w Z., S. B. (1) otrzymała zakres obowiązków na piśmie, a przedmiotem jej pracy była obsługa klienta w zakresie sprzedaży towarów, którą prowadziła na stoisku w Centrum Handlowym (...), Pasaż (...), Boks 75.

Ponadto E. R. (1) wyjaśniła, że przedmiotem prowadzonej przez nią działalności jest produkcja oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna wyrobów odzieżowych. Produkcja ta odbywa się w siedzibie firmy w Z., ul. (...), zaś sprzedaż hurtowa jest prowadzona w Centrum Handlowym (...) oraz na B. Nowym w G..

Jak oznajmiła E. R. (1), nadmiar obowiązków nie pozwalał jej na codzienną obecność w punkcie handlowym, dlatego została zmuszona do zatrudnienia pracownika, którego obowiązkiem była sprzedaż produkowanych przez nią wyrobów na stoisku w Centrum Handlowym (...). Oświadczyła również, że nabór do pracy nastąpił w odpowiedzi na wywieszone przez nią ogłoszenie w boksie, a stanowisko, na którym została zatrudniona S. B. (1) nie istniało wcześniej, gdyż wcześniej sama zajmowała się sprzedażą wyprodukowanych wyrobów. Jednocześnie stwierdziła, że podczas nieobecności S. B. (1), to ona ponownie przejęła jej obowiązki.

Jak oznajmił płatnik składek, S. B. (1) świadczyła pracę w godzinach otwarcia Centrum Handlowego (...) (8 godzin dziennie), była upoważniona do wystawiania i podpisywania faktur, co potwierdza umowa oraz jedna z kopii wystawionych faktur, a świadkami jej zatrudnienia mogą być osoby pracujące w sąsiednich boksach w Centrum Handlowym (...).

E. R. (1) oświadczyła ponadto, że S. B. (1) jest w stosunku do niej osobą obcą, nie posiada doświadczenia ani kwalifikacji do wykonywania pracy na stanowisku, na którym została zatrudniona, ale jest osobą kontaktową i wykazuje doskonale predyspozycje do pracy z klientami.

W dniu 27.02.2018 r. do Inspektoratu ZUS w Z. wpłynęło zaś pismo S. B. (1), w którym wyjaśniła, że u płatnika składek - E. R. (1) została zatrudniona na stanowisku handlowca, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 2000 zł brutto w roku 2017 oraz 2100 zł brutto w roku 2018, a pracę świadczyła 8 godzin dziennie, w godzinach otwarcia Centrum Handlowego (...). Jak oznajmiła S. B. (1), do jej obowiązków należała obsługa klienta w zakresie sprzedaży towarów wyprodukowanych przez płatnika składek. Ponadto stwierdziła, że nie posiada doświadczenia ani odpowiednich kwalifikacji do wykonywania pracy na stanowisku, na którym została zatrudniona, ale jest osobą bardzo komunikatywną, samodzielną i opanowaną oraz łatwo nawiązuje kontakty z innymi ludźmi i dzięki temu szybko odnalazła się w nowej sytuacji, co zostało zauważone przez Panią E. R. (1). Jednocześnie S. B. (1) oświadczyła, że w stosunku do płatnika składek – E. R. (1) jest osobą obcą i nie jest z nią w żaden sposób spokrewniona ani spowinowacona.

W ocenie Inspektoratu, dokumentacja zgromadzona w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego oraz złożone wyjaśnienia nie potwierdzają, aby w okresie od dnia zgłoszenia do ubezpieczeń w charakterze pracownika do momentu powstania niezdolności do pracy, S. B. (1) wykonywała pracę w ramach stosunku pracy na stanowisku handlowca. Przedłożone bowiem dokumenty w rzeczywistości nie stanowią dowodów wykonywania przez nią pracy, a jedynie są potwierdzeniem ich formalnego sporządzenia.

W ocenie organu rentowego wątpliwości w przedmiotowej sprawie budzi potrzeba utworzenia przez płatnika składek nieistniejącego wcześniej stanowiska handlowca i zatrudnienie na nim od razu na czas nieokreślony, nieposiadającej żadnego wcześniejszego doświadczenia zawodowego oraz wykształcenia zgodnego z tym stanowiskiem, S. B. (1), a następnie nie zatrudnienie w czasie jej wielomiesięcznej nieobecności w pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży nikogo w jej zastępstwie i przejęcie jej obowiązków przez płatnika składek. Powyższe świadczy o braku rzeczywistej potrzeby zatrudniania pracownika na tym stanowisku oraz o braku realnego i wymiernego zapotrzebowania płatnika na jego pracę.

Niejasne dla Zakładu jest również nie prowadzenie przez płatnika składek szczegółowej ewidencji czasu pracy S. B. (1). W sytuacji bowiem, gdy praca ma być świadczona poza miejscem siedziby płatnika, w jednym z miejsc prowadzenia przez niego działalności gospodarczej, szczegółowe ewidencjonowanie czasu pracy jest niezwykle istotne. W stosunku pracy bowiem godziny pracy pracownika winny być szczegółowo określone i ewidencjonowane, gdyż tylko wówczas istnieje możliwość ustalenia czy pracownik przepracował obowiązującą go normę pracy, czy też normę tę przekroczył. Natomiast sprawowanie przez pracodawcę prawidłowego nadzoru nad pracownikiem, w ramach tzw. elementu "podporządkowania pracowniczego", zwłaszcza przy świadczeniu przez niego pracy poza miejscem siedziby płatnika, nie jest możliwe bez posiadania bieżącej wiedzy o dokładnym czasie, w których tę pracę wykonuje.

Istotnym w sprawie jest również fakt, że przed zgłoszeniem do ubezpieczeń społecznych w charakterze pracownika przez ww. płatnika składek, S. B. (1) nie była nigdy wcześniej zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z żadnego tytułu i tym samym w przypadku powstania niezdolności do pracy z powodu choroby, nie byłaby uprawniona do wypłaty zasiłku chorobowego, a w perspektywie również zasiłku macierzyńskiego.

Zdaniem Zakładu znaczącym jest również fakt, że na dzień zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w charakterze pracownika S. B. (1) nie posiadała zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy, a orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania przez nią pracy na stanowisku handlowca zostało wystawione dopiero w dniu 14.11.2017 r. Nie posiadając więc aktualnego orzeczenia lekarskiego o zdolności do pracy, S. B. (1) nie mogła wykonywać od dnia 23.10.2017 r. pracy u płatnika składek - E. R. (1), gdyż w rzeczywistości nie była do tego uprawniona.

Powyższe ustalenia, a w szczególności krótkotrwałość zatrudnienia przed dniem powstania niezdolności do pracy, utworzenie nowego stanowiska pracy, brak kierunkowego wykształcenia i doświadczenia zawodowego, brak dowodów wykonywania pracy, brak na dzień zgłoszenia do ubezpieczeń orzeczenia lekarskiego o zdolności do wykonywania pracy, zdaniem organu rentowego świadczą o tym, że S. B. (1) nie wykonywała pracy w ramach umowy o pracę na rzecz płatnika składek: P.P.H. (...) E. R. (1), a została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jedynie w celu uzyskania prawa do wypłaty świadczenia w postaci zasiłku chorobowego, a w perspektywie również zasiłku macierzyńskiego. Zatem na podstawie art. 83 § 1 Kodeksu cywilnego w związku z art. 300 Kodeksu pracy należy stwierdzić, że umowa o pracę zawarta między S. B. (1), a płatnikiem składek: P.P.H. (...) E. R. (1), jako zawarta dla pozorów, jest nieważna, a Pani S. B. (1) z tytułu zawartej umowy o pracę nie podlega ubezpieczeniom społecznym od dnia 23.10.2017 r.

/decyzja – k. 40 -43 akt ZUS/

W dniu 2 maja 2018 r. odwołanie od powyższej decyzji wniósł pełnomocnik wnioskodawczyni S. B. (1) wnosząc o jej zmianę i stwierdzenie, iż ww jako pracownik u płatnika składek P.P.H. (...) E. R. (1) podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. W uzasadnieniu swego stanowiska odwołujący wskazał, iż zawarta pomiędzy stronami umowa o pracę była faktycznie wykonywana. Na dowód powyższego przedłożono faktury wystawione przez S. B. (1) w imieniu płatnika.

/ odwołanie k. 3-5/

W odpowiedzi na powyższe organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/ odpowiedź na odwołanie k. 36-38/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni S. B. (1) ur. (...) posiada wykształcenie średnie. Mieszka pod B.. Przed spornym okresem zatrudnienia nigdzie nie pracowała tylko pomagała mamie, która ją utrzymywała.

/ bezsporne, kwestionariusz osobowy k. 19 akt ZUS, CV k. 12 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami CD k-80 00:03:33 – 00:19:02/

Płatnik E. R. (1) prowadzi działalność gospodarczą PPHU (...), której przedmiotem jest produkcja oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna wyrobów odzieżowych. Produkcja ta odbywa się w siedzibie firmy w Z., ul. (...), zaś sprzedaż hurtowa jest prowadzona w Centrum Handlowym (...) oraz na B. Nowym w G..

/ zeznania płatnika CD k-184 00:26:08 -00:55:24 zeznania świadka J. B. CD k-80 00:49:49 -01:08:05/

Matka wnioskodawczyni A. K. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...)– szyje bluzki. Miała stanowisko w G. naprzeciwko stanowiska E. R. (1). W okresie od października 2016 do lutego 2018 r. dzieliła też w 1/2 boks w CH Ptak z E. R. (1) w drodze umowy podnajmu.

/ wypis z (...) k. 91-92, pismo k. 100, kserokopie umów najmu, podania dotyczące podnajmu, zgody na podnajem stoiska. k 101- 122, zeznania wnioskodawczyni CD k-184. 00:08:45 - 00:26:08 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami CD k-80 00:03:33 – 00:19:02, zeznania płatnika protokół CD k-184 00:26:08 -00:55:24, zeznania świadka J. B. CD k-80. 00:49:49 -01:08:05/

Matka wnioskodawczyni i płatniczka nie sprzedawały u siebie nawzajem każda ma swój asortyment.

/zeznania wnioskodawczyni CD k-184. 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k-80 00:03:33 – 00:19:02/

Matka wnioskodawczyni A. K. (1) była widywana zarówno przez klientów E. R. (1) jak i inne osoby zatrudnione w CH Płak w pracy w boksie w tym centrum zarówno 2017 jak i 2018 r. oraz 2-3 lata temu.

/zeznania świadka R. I. 00:23:38 -00:30:35 zeznania świadka J. B. 00:49:49 -01:08:05 zeznania świadka E. Ł. -01:08:05 – 01:16:22 zeznania świadka S. K. -01:16:22 – 01:35:42 CD k- 80 zeznania świadka M. M. protokół z rozprawy z dnia 11 grudnia 2018 r. k 154/

A. K. (1) w okresie gdy dzieliła boks z płatnikiem była w nim codziennie.

/zeznania wnioskodawczyni CD k-184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k- 80. 00:03:33 – 00:19:02 zeznania płatnika CD k- 184 00:26:08 -00:55:24 /

Płatnik często widywała wnioskodawczynię u mamy.

/zeznania wnioskodawczyni CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k- 80 00:03:33 – 00:19:02 zeznania płatnika CD k- 184. 00:26:08 -00:55:24 /

W dniu 23.10. 2017 r. pomiędzy E. R. (1) a S. B. (1), została zawarta umowa nazwana umową o pracę na czas nieokreślony. Zgodnie z umową S. B. (1) została zatrudniona, na stanowisku handlowca, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem w kwocie 2 000 zł (miesięcznie) brutto.

/ umowa pracę k. 23 akt ZUS, nadto w załączonych aktach osobowych /

Aneks do ww. z dnia 29.12.2017 r. strony zmieniły wysokość ustalonego wynagrodzenia z dniem 1.01.2018 r. na kwotę 2100 zł brutto.

/ aneks do umowy o pracę k. 22 akt ZUS nadto w załączonych aktach osobowych/

Płatnik utworzył dokumentację pracowniczą dotyczącą ubezpieczonej, w której m.in. znalazły się następujące dokumenty: umowa o pracę z dnia 23.10.2017 r. wraz z aneksem, zakres obowiązków pracownika, orzeczenie lekarskie z dnia 14.11.2017 r. o zdolności do wykonywania przez S. B. (1) pracy na stanowisku handlowca, kwestionariusz osobowy, karty szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP z 23.10.2017 r., upoważnienia do podpisywania faktur VAT z 1.12.2017 r., C.V., Faktury nr (...), oświadczenia dotyczącego stosowania podwyższonych kosztów uzyskania przychodu, oświadczenia pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT-2) oraz listy obecności i listy płac za okres od 10/2017 r. do 02/2018 r.

/ dokumenty k. 22-23, k. 21, k. 20, k. 18- 19, k. 16- 17, k. 14 -15, k. 13, k. 12, k. 7-11, k. 6 akt ZUS, nadto w załączonych aktach osobowych, listy płac w załączonych aktach osobowych/

Wstępne badanie lekarskie wnioskodawczyni wykonała dopiero w dniu 14.11.2017 r.

/orzeczenie lekarskie k. 21 akt ZUS nadto w załączonej dokumentacji osobowej zeznania wnioskodawczyni CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k- 80 00:03:33 – 00:19:02/

Od dnia 30.10.2017 r. S. B. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy o pracę. Jednocześnie nigdy wcześniej nie była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych (w tym do ubezpieczenia chorobowego) z żadnego tytułu.

/ bezsporne/

Płatnik składek w ramach prowadzonego zakładu produkcyjnego zatrudniała następujących pracowników:

- M. B. w okresie 13.10.2014r - 09.05.2017r na umowę o pracę w wymiarze pełny etat z wynagrodzeniem w 2016r -1850zł., w 2017r - 2000zł.

- R. F. w okresie 14.10.2013r - 18.10.2016r na umowę o pracę w wymiarze pełny etat z wynagrodzeniem w 2016r -1850zł. , w 2017r - 2000zł.

- E. P. od 05.09.2005r i nadal na umowę o pracę w wymiarze pełny etat z wynagrodzeniem 2016r-1850zł. ,2017r -2000zł.

- A. W. od 01.10.2016r i nadal na umowę o pracę w wymiarze pełny etat z wynagrodzeniem 2016r- 1850zł., 2017r-2000zł.

- T. K. w okresie 03.07.2017r- 31.01.2018r na umowę o pracę w wymiarze pełny etat z wynagrodzeniem 2017r-2000zł.

/ pismo k. 45/

Przy tym do czasu rzekomego zatrudnienia wnioskodawczynie na stoisku w CH Ptak we wskazanym miejscu płatnik nikogo wcześniej nie zatrudniała. Stanowisko pracy wnioskodawczynie było nowoutworzonym.

/zeznania wnioskodawczynie CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k- 80. 00:03:33 – 00:19:02, zeznania płatnika CD k- 184 00:26:08 -00:55:24/

Do obowiązków S. B. (1) miała należeć obsługa klienta i sprzedaż towarów w boksie 75 w pasażu centralnym CH Ptak.

/zeznania wnioskodawczynie CD k- 184. 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k- 80. 00:03:33 – 00:19:02 zeznania płatnika CD k- 184 00:26:08 -00:55:24 / .

W świetle pisemnego zakresu obowiązków z dnia 23.10.2017 r. wnioskodawczynie miała zajmować się obsługą klienta w zakresie sprzedaży towarów, wystawianiem faktur, wysyłaniem ofert handlowych do klienta, dbać o dobry wizerunek stanowiska handlowego.

/ zakres obowiązków k. 14-15 akt ZUS/

Wnioskodawczynie miała upoważnienie do wystawiania faktur datowane na dzień 1.12.2017 r.

/ upoważnienie k. 6 akt ZUS nadto w załączonej dokumentacji osobowej, zeznania wnioskodawczynie CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku (...) k- 80 00:03:33 – 00:19:02/.

Wnioskodawczynie z upoważnienia płatnika wystawiła faktury w dniach: 30 października 2017 r., 8,10,15,24,29 listopada 2017 r. 3,4,5,8,10,12,13,15,18,20,21 grudnia 2017 r. tj w przypadku faktury z 3 i 10 grudnia także w niedziele.

/faktury k. 7-34/

Wnioskodawczynie miała świadczyć pracę w dni powszednie w godzinach 7-15 tj w godzinach otwarcia CH Ptak. Miała otwierać i zamykać boks.

/zeznania wnioskodawczynie CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k-80 00:03:33 – 00:19:02 zeznania płatnika CD k- 184 00:26:08 -00:55:24 /

Wnioskodawczynie nie wydawano codziennych poleceń nie była kontrolowana.

/zeznania płatnika CD k- 184. 00:26:08 -00:55:24/

Płatnik w godzinach otwarcia CH Ptak była w boksie 3 razy w tygodniu w poniedziałki środy i piątki po kilka godzin, nieraz nie było jej wcale. Często przyjeżdżała po zamknięciu boks, kiedy wnioskodawczynie już tam nie było.

/zeznania wnioskodawczynie CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k- 80 00:03:33 – 00:19:02 zeznania płatnika CD k- 184 00:26:08 -00:55:24/

Wnioskodawczynie gotówkę i faktury miała zostawiać w kasie, nie kwitowała jakie pieniądze przekazuje, nie miała podpisanej odpowiedzialności materialnej.

/zeznania wnioskodawczynie CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k- 80 00:03:33 – 00:19:02 zeznania płatnika CD k- 184 00:26:08 -00:55:24 /

Wnioskodawczynie była widywana na stoisku w CH Ptak przez świadka R. I. (zatrudnionego w firmie kurierskiej) już od 5-6 lat. Za każdym razem jak świadek tam przychodził z wyjątkiem sobót i niedziel wnioskodawczynie tam była. W 2017 r. wnioskodawca w większości wypadków widywał też matkę wnioskodawczynie. Świadek w boksie spotykał także płatniczkę.

/ zeznania świadka R. I. CD k- 80 00:23:38 -00:30:35/

Wnioskodawczynie była widywana również w boksie w CH Ptak przez klientów tego centrum:

- świadka I. M. w dni powszednie 1-2 razy w tygodniu we wrześniu – październiku 2017 r.
- świadka H. D. po wakacjach w 2017 r. gdy robiła zakupy raz w miesiącu i 3-4 razy w końcu 2017 r.
- świadka J. B. 2 razy w grudniu 2017 r. Wtedy wnioskodawczynie wystawiła ręcznie faktury.

Wnioskodawczynie była wówczas w boksie sama lub z właścicielką.

/ zeznania świadka I. M. . 00:30:35 -00:40:42, zeznania świadka H. D. 00:40:42 – 00:49:49, zeznania świadka J. B. 00:49:49 -01:08:05 CD k- 80 /

Świadek E. Ł. zatrudniona w CH Ptak widywała wnioskodawczynie w boksie 75 w wakacje i po wakacjach 2017 r. Świadek nie wie czy wnioskodawczynie przychodziła do boksów towarzysko, po zakupach czy do pracy.

/zeznania świadka E. Ł. CD k- 80-01:08:05 – 01:16:22/

Świadek S. K. zatrudniona w CH Ptak widziała wnioskodawczynie obsługującą w boksie 75 przez 4-5 miesięcy 2017 r. od sierpnia lub września zarówno w dni powszednie jak i soboty i niedziele. W grudniu 2017 r. składała jej świąteczne życzenia.

/zeznania świadka S. K. CD k- 80 -01:16:22 – 01:35:42/

Świadek M. M. widziała wnioskodawczynie odwiedzającą mamę na stoisku u E. R. w granicach 3 lat wstecz. Początkowo raz była jedna raz druga. Widziała też wnioskodawczynie samą na stanowisku pracy po wakacjach w 2017 r. Wówczas wnioskodawczynie sprzedawała towar.

/ zeznania świadka M. M. protokół z rozprawy z dnia 11 grudnia 2018 r. k 154/

Wynagrodzenie było wypłacane S. B. (1) na koniec miesiąca w gotówce do ręki.

/ listy płac w załączonej dokumentacji osobowej, zeznania wnioskodawczynie CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k-80 00:03:33 – 00:19:02/

Badaniem ginekologicznym w dniu 19 października 2017 r. stwierdzono u wnioskodawczynie ok. 7 tydzień ciąży. Jako datę ostatniej miesiączki wskazano dzień 10 października 2017 r.

/ karta przebiegu ciąży k. 53-58 dokumentacja Medyczna (...) Centrum Medyczne koperta k. 63, koperta k. 177/

Od dnia 4 stycznia 2018 r. S. B. (1) stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży.

/ bezsporne/

Za okres od 4.01.2018 r. do 5.02.2018 r. płatnik dokonał S. B. (1) wypłaty wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy.

/ bezsporne , listy płac w załączonej dokumentacji osobowej/

W dniu 7.02.2018 r. płatnik wystąpił z wnioskiem o wypłatę wnioskodawczyni zasiłku chorobowego za okres: od 6.02.2018 r. do 1.03.2018 r. Następnie w dniu 14.03.2018 r. wystąpił z kolejnymi wnioskami o wypłatę zasiłku chorobowego - za okresy: od 2.03.2018 r. do 8.03.2018 r. i od 9.03.2018 r. do 29.03.2018 r. Również za okres od 30.03.2018 r. do 19.04.2018 r. zostało wystawione S. B. (1) zwolnienie lekarskie.

/ bezsporne, zaświadczenie ZUS – 3 k. 1-3 akt ZUS/

S. B. (1) wykonywała badania ultrasonograficzne w (...). L. przy ulicy (...) w B. w dniach:

03.11.2017 o godz 16:00- wiek ciąży z daty OM - 9tyg o dni, z USG - 7,0 tyg

14.12.2017 o godz 17:30- wiek ciąży z daty OM - 14,6hbd, z USG - 13,4 hbd

29.01.2018 o godz 18:00 - wiek ciąży z daty OM - 21,3hbd, z USG - 19,3 hbd

17.04.2018 o godz 16:30- wiek ciąży z daty OM - 32,4hbd , z USG - 30,4 hbd

17.05.2018 o godz 16 30- wiek ciąży z daty OM - 36,6hbd, z USG - 34,6 hbd

29.05.2018 o godz 12 30- wiek ciąży z daty OM -38,4hbd, z USG - 36,4 hbd

/ pismo k. 151/

Wnioskodawczyni odbyła konsultacje ginekologiczne w (...) Centrum Medycznym Sp. z o.o. w dniach:

19.10.2017 o godz. 17.20

09.11.2017 o godz 16.20

14.12.2017 o godz 16.00

4.01.2018 o godz 17.20

1.02.2018 o godz 19.00

8.03.2018 o godz 18.20

29.03.2018 o godz 18;00

19.04.2018 o godz 16.20

10.05.2018 o godz 16.40

17.05.2018 o godz 17.40

24.05.2018 o godz 17,00

/ pismo k. 165/

S. B. (1) urodziła dziecko w dniu 9.06. 2018 do tego czasu była stale niezdolna do pracy

/zaświadczenie 12.06.2018 r., skrócony odpis aktu urodzenia w załączonej dokumentacji osobowej dokumentacja medyczna z (...) koperta k. 160, bezsporne/

W okresie niezdolności do pracy wnioskodawczyni płatnik przejął w całości jej obowiązki nie zatrudnił nikogo w jej miejsce.

/oświadczenie płatnika w postępowaniu wyjaśniającym w ZUS k. 24-25 akt ZUS/

Od kwietnia 2018 do października 2018 r. płatnik zatrudniała na 1/4 etatu matkę wnioskodawczyni.

/zeznania płatnika CD k- 184 00:26:08 -00:55:24 zeznania wnioskodawczyni CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k-80 00:03:33 – 00:19:02/

Wnioskodawczyni nie powróciła do pracy u płatnika. W dniu 18 stycznia 2019 r. złożyła wypowiedzenie i zarejestrowała się w Urzędzie Pracy jako bezrobotna.

/zeznania wnioskodawczyni CD k- 184 00:08:45 - 00:26:08 /

Po rozwiązaniu stosunku pracy z powódką E. R. (1) zatrudnia innego pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy.

/zeznania płatnika CD k- 184. 00:26:08 -00:55:24 zeznania wnioskodawczyni CD k- 184. 00:08:45 - 00:26:08 w związku z CD k-80 00:03:33 – 00:19:02/

W ramach prowadzonej działalności w 2017 r. płatnik składek osiągnęła dochód w 2017 r. wysokości 38,616,16 zł, natomiast w 2016 r. 63.138,45 zł

/ księga przychodów i rozchodów k. 46 -47 oraz 186 -187 raport PIT 36 za rok 2017 i 2016 z załącznikami PIT /B koperta k. 168/

Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów w postaci dokumentów m.in. akt osobowych ubezpieczonej, dokumentacji medycznej wnioskodawczyni, akt rentowych ZUS, dokumentacji płacowej i finansowej płatnika składek.

Sąd jedynie częściowo dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni S. B. (1) oraz płatnikowi E. R. (1) w zakresie w jakim posłużyły do poczynienia ustaleń.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczyni S. B. (1) oraz płatnicze E. R. (1), w części w której wskazywały na realność zawartej pomiędzy nimi umowy o pracę oraz faktycznego świadczenia pracy przez wnioskodawczynię w ramach tej umowy. W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego, brak jest podstaw do przyjęcia, iż stosunek pracy na podstawie zawartej umowy faktycznie był realizowany. Przeciwno prawdziwości zeznań stron, zdaniem Sądu, ustalone okoliczności faktyczne.

Jeżeli chodzi o umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony pomiędzy wnioskodawczynią a płatnikiem bezspornym jest, iż zaoferowane ubezpieczonej stanowisko handlowca było nowoutworzonym, którego nikt wcześniej przed nią nie zajmował bowiem płatniczka osobiście realizowała wszystkie obowiązki związane ze sprzedażą w CH Ptak. Znamionym jest również, iż wnioskodawczyni nie miała żadnego doświadczenia w pracy, a posiadane przez nią ogólne wykształcenie nie dawało żadnej gwarancji, iż sprawdzi się na nowym stanowisku pracy. Tym samym pominięcia umowy na okres próby i powierzenia jej od razu umowy na czas określony nie można tłumaczyć strictly jej umiejętności. Potrzeby takiego zatrudnienia w oparciu o stosunek pracy nie tłumaczy też sytuacja ekonomiczna płatnika czy realia funkcjonowania w obrocie gospodarczym. Podkreślenia wymaga, iż o ile płatniczka mogła potrzebować pomocy w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży w CH Ptak

to osiągnięte przez nią relatywnie niewielkie roczne dochody z prowadzonej działalności gospodarczej zarówno w zakresie produkcji odzieży jak i jej sprzedaży wynoszące łącznie w 2016 r. 63.138,45 zł a w 2017 r. 38,616,16 zł, przy uwzględnieniu faktu że zatrudniała jeszcze innych pracowników w ramach produkcji, nie uzasadniały zatrudnienia pracownika od razu w oparciu o umowę o pracę i to na czas nieokreślony. Zatem i względy ekonomiczne przemawiają za brakiem potrzeby zatrudniania ubezpieczonej w oparciu o umowę o pracę.

Sąd nie dał również wiary twierdzeniom wnioskodawczynie oraz płatniczki w zakresie w jakim wskazywały, iż wnioskodawczynie była ściśle podporządkowana pracodawcy co do godzin pracy i zleczonych ubezpieczonej zadań. Ich zeznania w tym zakresie były bowiem sprzeczne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Ww. wskazywały, iż wnioskodawczynie miała świadczyć pracę w dni powszednie w godzinach 7-15 tj w godzinach otwarcia CH Ptak, z drugiej strony świadek S. K. wskazywała iż wnioskodawczynie miała świadczyć prace podobnie jak ona we wszystkie dni tygodnia także w weekendy. Na fakt wykonywania określonych czynności także w niedziele wskazuje też fakt wystawienia przez wnioskodawczynie faktur w tych dniach. Całkowicie niewiarygodne są tłumaczenia płatniczki, iż wnioskodawczynie miała wystawić te faktury przy okazji robienia zakupów w CH Ptak. Skoro bowiem wnioskodawczynie znajdowała się w tym czasie w CH wyłącznie prywatnie niezrozumiałym jest wykonywanie przez nią jakichkolwiek czynności służbowych.

Sąd nie dał wiary przedstawionym w procesie listom obecności. Podkreślenia wymaga iż nawet w świetle zeznań samej wnioskodawczynie nie odzwierciedlają one rzeczywistego czasu jej pracy. Zauważyć należy iż w świetle zeznań wnioskodawczynie możliwe iż 4 stycznia 2018 r. ww. przystąpiła do pracy. Tymczasem z tym dniem w godzinach popołudniowych wystawiono jej zwolnienie lekarskie zaś listy obecności wskazują na jej nieobecność w pracy w tym dniu z tego właśnie powodu. Ponadto na listach obecności brak jakiegokolwiek wzmianki potwierdzającej wykonywanie pracy w weekendy. Tym samym uznać należało, iż zostały one sporządzone wyłącznie dla potrzeb niniejszego procesu celem potwierdzenia pracowniczego zatrudnienia wnioskodawczynie. Podkreślenia wymaga, też brak jakiegokolwiek dokumentacji pozwalającej na weryfikację czasu pracy wnioskodawczynie (ewidencji czasu pracy) potwierdzającej wykonywanie pracy w przyjętym pełnym wymiarze czasu pracy.

Na dowód świadczenia przez ubezpieczoną pracy u płatnika załączone zostały dokumenty to jest kserokopie faktur podpisane jej nazwiskiem z upoważnienia płatnika. Sąd nie dał wiary, że przedstawione dokumenty wystawiła ubezpieczona w ramach wykonywania obowiązków pracowniczych. Materiał dowodowy pozwala co najwyżej na przyjęcie, iż wnioskodawczynie dokonywała wskazanych czynności jednakże nie w ramach zatrudnienia pracowniczego. Znamiennym jest przy tym iż wnioskodawczynie miała posiadać uprawnienie do podpisywania faktur datowane na dzień 1.12.2017 r. po tym jak w świetle wyjaśnień płatniczki wdrożyła się w pracę. Tymczasem w świetle wyjaśnień samej wnioskodawczynie miała ona upoważnienie do wystawiania dokumentów już wcześniej zaś faktury przedłożone w procesie były przez nią wystawiane także w październiku i listopadzie 2017 r. W ocenie sądu nieprawdopodobnym jest, iż pracodawca udziela zgody na wystawienie dokumentów fiskalnych jakimi są faktury pracownikowi bez jakiegokolwiek doświadczenia. Tym samym okoliczność wystawiania tych dokumentów już w październiku i listopadzie dowodzi faktu, iż wnioskodawczynie musiała dokonywać określonych czynności na rzecz płatnika już wcześniej jednak nie w ramach zatrudnienia pracowniczego.

Podkreślenia wymaga też fakt, iż w sprawie brak jakichkolwiek dowodów na to, że wnioskodawczynie wykonywała prace podporządkowaną i na bieżąco była rozliczana z wykonanych zadań. Podnieść należy iż w świetle zeznań samej płatniczki ta nie kontrolowała wnioskodawczynie. W godzinach jej pracy bywała jedynie 3 razy w tygodniu. Tym samym trudno mówić o jakimkolwiek bieżącym rozliczaniu wnioskodawczynie z wykonanych zadań. Istotnym jest również iż wnioskodawczynie nie kwitowała przekazania gotówki. Faktycznie zostawiała w kasie pieniądze i faktury, które były przeliczane przez płatnicze. Niemniej jednak brak formalnego rozliczania jej z gotówki wskazuje na brak istnienia kierowniczego podporządkowania.

W ocenie Sądu znamiennymi dla oceny charakteru stosunku pracy łączącego stron są zeznania świadków w tym przede wszystkim R. I.. Świadek ten zeznał, iż regularnie widywał wnioskodawczynie w boksie ok. 6 lat temu a na pewno już 5 lat temu. Tym samym uznać należało, iż już wtedy wnioskodawczynie określone czynności czy to na rzecz płatniczki czy

też swojej matki, która podnajmowała 1/2 boks, wykonywała co nie miało żadnego związku ze świadczeniem pracy w oparciu o umowę o pracę. Przy tym niewykluczonym jest nadto, iż w okresie tym wnioskodawczyni w przeważającym zakresie przebywała w boksie wyłącznie towarzysko albo w celu świadczenia nieodpłatnej pomocy. Okoliczności te znajdują potwierdzenie w zeznaniach pozostałych świadków I. M., H. D., J. B., E. Ł., S. K., M. M. które widywały wnioskodawczynię w boksie już przed spornym okresem zatrudnienia. Przy tym podkreślić należy, iż świadkowie albo nie mieli wiedzy w jakim charakterze wnioskodawczyni przebywała w boksie albo jeśli potwierdzali fakt obsługi przez nią klientów nie umieli wskazać podstawy dokonywania wskazanych czynności, czasu ich dokonywania ani określić precyzyjnie zasad współpracy wnioskodawczyni czy to z matką czy to płatniczą. Z tych też względów zeznania te były nie przydatne dla potwierdzenia pracowniczego charakteru zatrudnienia wnioskodawczyni.

Znamiennym jest również, iż wnioskodawczyni miała świadczyć pracę bez ważnych badań lekarskich. W istocie na co wskazuje pełnomocnik wnioskodawczyni brak przestrzegania przez pracodawcę przepisów kodeksu pracy sam w sobie nie świadczy jeszcze o braku zawarcia stosunku pracy. Niemniej jednak dopuszczenie pracownika do pracy w takich okolicznościach może pośrednio wskazywać, iż de facto inna była podstawa jego zatrudnienia.

Sąd uznał za niewiarygodne twierdzenia wnioskodawczyni, iż w chwili zawarcia umowy nazwanej umowa o pracę strony nie wiedziały o ciąży. Z przedstawionej w sprawie dokumentacji medycznej wynika bowiem wprost, iż w dniu 19 października 2017 r. wnioskodawczyni odbyła konsultację ginekologiczną w której stwierdzono ok. 7 tydzień ciąży. Fakt ten został potwierdzony 03.11.2017 w badaniu ultrasonograficznym.

Sąd nie dał również wiary twierdzeniom stron co do okoliczności w jakich miało dojść do zawarcia stosunku pracy gdyż są niespójne i nielogiczne. Podnieść należy, iż wnioskodawczyni w swych informacyjnych wyjaśnieniach twierdziła, że ani ona ani nikt z jej rodziny nie znał płatniczki a o możliwości zatrudnienia dowiedziała się z ogłoszenia. Potem wyjaśniała, iż jej matka dopytała o możliwość jej zatrudnienia w związku z ogłoszeniem. Tymczasem w procesie zostało ustalone iż płatniczka od dawna znała się z matką wnioskodawczyni, gdyż prowadziły handel w G. na stoiskach, które znajdowały się naprzeciwko siebie a następnie razem od 2016 r. wynajmowały boks w CH Ptak. Sama płatniczka wskazała, iż znała wnioskodawczynię z widzenia bo nie raz przychodziła do matki. Wyjaśniła też, że matka wnioskodawczyni zapytała ją o możliwość zatrudnienia córki w związku z ogłoszeniem. Świadkowie w swych zeznaniach potwierdzili wprost, iż wnioskodawczyni przebywała w boksie płatniczki i swojej matki na długo przed zawarciem stosunku pracy. Częściowo wskazywali też na fakt dokonywania przez nią czynności związanych ze sprzedażą. Tym samym Sąd doszedł do przekonania iż znające się i nieformalnie współpracujące strony zawarły stosunek pracy tylko w związku z sytuacją życiową w jakiej znalazła się wnioskodawczyni.

Sąd nie dał także wiary twierdzeniom płatniczki, iż w miejsce wnioskodawczyni zatrudniła na 1/4 etatu jej matkę. W procesie nie wykazano iż ww. miała wykonywać obowiązki pierwotnie powierzone córce, a okres jej zatrudnienia nie pokrywał się z trwającą nadal nieobecnością S. B. (1) także w okresie po październiku 2018 r. Ponadto wymiar czasu pracy wskazuje iż w istocie matka nie mogła zastępować nieobecnej córki zatrudnionej rzekomo w pełnym wymiarze. Podkreślenia wymaga też fakt iż ww. została zatrudniona przez płatniczkę po tym jak z uwagi na przeszkody ze strony CH Ptak nie mogła już podnajmować od E. R. (1) części boks. Wcześniej płatniczka obowiązki powierzone uprzednio wnioskodawczyni wykonywała sama. W ocenie Sądu w świetle zasad logicznego rozumowania zatrudnienie A. K. miało raczej usankcjonować jej obecność w boksie w okresie kiedy podnajem nie mógł być już realizowany. Podnieść należy też, iż E. R. (1) zatrudniła nowego pracownika na cały etat do sprzedaży dopiero po tym jak umowa nazwana umowa o pracę z S. B. (1) została rozwiązana. Potrzeba gospodarcza zatrudnienia pracownika w tym czasie – gdy już A. K. nie podnajmowała boks nie jest równoznaczna z potrzebą zatrudnienia pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy także w okresie od 23 października 2017 r. kiedy to stale A. K. w tym boksie przebywała. W ocenie Sądu przytoczone okoliczności przemawiają za uznaniem, iż dla ubezpieczonej został stworzony sztuczny etat, którego celem było jedynie zagwarantowanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Sąd oddalił wnioski dowodowe, które nie zostały uwzględnione z pisma procesowego organu rentowego z dnia 10 października 2018 r. zgodnie z art. 217 § 3 kpc. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był bowiem wystarczający dla poczynienia ustaleń faktycznych niezbędnych dla rozstrzygnięcia.

Sąd pominął w części załączoną dokumentację lekarską k.144-146 v. jako zbędną przy ustalaniu stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1778) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych.

Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,
- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy
- 4) i na jego ryzyko,
- 5) a ponadto odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987). Sam fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdzono, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w

ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

W niniejszej sprawie płatnik składek E. R. (1) zawarła z S. B. (1) umowę o pracę, która z formalnego punktu widzenia stanowiła stosowną podstawę do objęcia zainteresowanej ubezpieczeniem społecznym. Ważność tej umowy po dniu 23.10.2017 r. została jednak – słusznie – zakwestionowana przez organ rentowy.

Zdaniem Sądu, analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ubezpieczona pewne czynności w spornym okresie wykonywała. Należało jednak zważyć, czy, przy uwzględnieniu całokształtu treści stosunku prawnego realizowanego przez strony, czynności były świadczone w ramach zatrudnienia pracowniczego, w warunkach podporządkowania w tym na rzecz i ryzyko pracodawcy.

Przede wszystkim w toku niniejszego postępowania nie zostały złożone żadne dokumenty (poza dokumentacją osobową), z których wynikałoby, że wnioskodawczyni świadczyła pracę w ramach stosunku pracy. O ile bowiem z zebranego materiału dowodowego wynika, że S. B. (1) prowadziła sprzedaż co zostało formalnie potwierdzone wystawieniem faktur, o tyle nie sposób stwierdzić, że czynności te wykonywała w ramach obowiązującego ją stosunku pracy.

W ocenie Sądu brak jest dowodu na rzeczywisty czas pracy ubezpieczonej. W procesie nie przedstawiono żadnych wiarygodnych dowodów wskazujących na rzeczywisty czas pracy i jej wymiar. Ubezpieczona wykonywała czynności na rzecz płatnika ale nie sposób stwierdzić w jakich konkretnie godzinach i w które konkretnie dni miałyby świadczyć stosunek pracy. Świadkowie widywali ją w boksie nie tylko w spornym okresie ale i na kilka lat wcześniej. Przy czym nie wiadomo kiedy konkretnie miała sprzedawać a kiedy przebywała w boksie jedynie towarzysko. Świadkowie nie byli bowiem w stanie sprecyzować godzin jej pracy a jeśli wskazywali na czas wykonywania obowiązków odnosili to do własnych godzin pracy godzin otwarcia CH Ptak. Przy czym sprzedaży miała dokonywać nie tylko w spornym okresie ale i wcześniej pracując także z matką oraz w okresie wakacyjnym i po wakacjach 2017 r. Nie przedłożono żadnej ewidencji jej pracy. Wobec potwierdzenia pracy także w niedziele niejasnym jest wymiar czasu w jakim pracę wykonywała. Co więcej, płatnik nie prowadził na bieżąco rzetelnych list obecności, tym samym trudno mówić w tym przypadku o podporządkowaniu pracownika co do miejsca, czasu pracy i wykonywanych obowiązków oraz rozliczania go z powyższego. Zatem brak możliwości kontroli pracodawcy nad tym, czy ubezpieczona wykonywała swoje obowiązki wynikające z zawartej umowy w spornym okresie wyklucza zakwalifikowanie spornej umowy jako umowy o pracę. Strony umowy nie wykazały, by taka kontrola miała miejsce.

W ocenie Sądu płatnik w ogóle w spornym okresie nie miał potrzeby zatrudniania pracownika w oparciu o umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. O braku potrzeby zatrudnienia S. B. (1) świadczy przede wszystkim brak zatrudnienia pracownika w okresie jej nieobecności w pracy. Wówczas płatnik sama realizowała wszystkie obowiązki choć wskazywała iż zatrudniła wnioskodawczynię bo nie była w stanie im podołać. Bez wpływu na powyższe pozostaje fakt zatrudnienia matki wnioskodawczyni na 1/4 etatu w okresie od kwietnia do października 2018 r. a następnie fakt zatrudnienia innego pracownika w okresie po rozwianiu stosunku pracy z S. B. (1). Jak już bowiem wyżej podniesiono w sprawie nie wykazano iż matka wnioskodawczyni wykonywała uprzednio powierzone jej obowiązki. Wręcz przeciwnie okoliczności sprawy wskazują, iż za jej zatrudnieniem przemawiał wyłącznie fakt braku przedłużenia umowy podnajmu 1/2 boks i czasowego usankcjonowania jej obecności na terenie CH Ptak. Zatrudnienie zaś nowego pracownika w 2019 r. odbyło się w zupełnie odmiennych okolicznościach faktycznych kiedy to płatnik nie mogła już liczyć na nieformalne wsparcie ani A. K. (brak podnajmu) ani zajmującej się dzieckiem S. B.. Fakt braku zatrudnienia pracownika na miejsce wnioskodawczyni w czasie jej nieobecności w pracy spowodowanej chorobą w okresie ciąży utwierdza zaś Sąd w przekonaniu, że zatrudnienie wnioskodawczyni przez płatnika było ekonomicznie nieuzasadnione, a co za tym idzie było fikcyjne. Podkreślić należy też, iż wnioskodawczyni pozostawała

w nieformalnych prywatnych relacjach z płatnikiem z uwagi na fakt współpracy A. K. z E. R.. Niejednokrotnie przebywała w boksie czy to towarzysko czy pomagając w pracy jak się wydaje zarówno matce jak i płatnicze. W ocenie Sądu wszystkie te okoliczności jednoznacznie wskazują, że celem podjętych przez płatnika i ubezpieczoną działań było zatem uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Stosunek pracy jest bowiem stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. W sytuacji, gdy strony nie pozostają faktycznie związane stosunkiem pracy, nie można mówić o fakcie podlegania pracowniczym ubezpieczeniom społecznym. Natomiast sam fakt wykonywania za wynagrodzeniem określonego rodzaju czynności przez jedną ze stron na rzecz drugiej w zależności od cech danego stosunku prawnego, co do zasady może zostać zakwalifikowany, jako umowa o dzieło, umowa zlecenia lub też umowa o świadczenie usług, o której mowa w art.750 k.c. wobec której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ocena z jakim faktycznie stosunkiem prawnym mamy do czynienia na gruncie przedmiotowej sprawy pozostaje jednak poza zakresem rozważań Sądu Okręgowego, albowiem przedmiotem zaskarżonej decyzji była wyłącznie umowa o pracę.

Reasumując, zdaniem Sądu Okręgowego, elementem charakterystycznym umowy o pracę, którego analizowany stosunek pracy na pewno nie zawierał, było wykonywanie pracy w ramach podporządkowania pracowniczego. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę na to, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza, aby płatnik kierował pracą wnioskodawczynie, w szczególności, aby wskazywał na konkretne zadania do realizacji związane z powierzonym stanowiskiem pracy, oraz aby określał konkretne terminy wykonania poszczególnych zadań. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze odwołuje się do staranności, a nie rezultatu. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika także, aby polecenia co do bieżącego wykonywania pracy były wydawane przez płatniczkę. Z jej wiarygodnych wyjaśnień wynika iż nie kontrolowała wnioskodawczynie a zakres jej zadań wynikał z powierzonego jej stanowiska. Płatnicza w godzinach pracy wnioskodawczynie bywała jedynie 3 razy w tygodniu tym samym nie sprawowała bezpośredniego nadzoru nad czasem pracy ani nad wykonywanymi przez wnioskodawczynie zadaniami. Wnioskodawczynie nie kwitowała przekazania gotówki. Jedynie zostawiała w kasie pieniądze i faktury, które były przeliczane przez płatniczkę. Ogólna kontrola osoby zatrudnionej, dokonywana z punktu widzenia rezultatów działalności nie świadczy jednak o podporządkowaniu pracowniczym (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w G. z dnia 11 kwietnia 2018 r. I SA/Gd 191/18 Legalis Numer 1777278). Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że S. B. w spornym okresie świadczyła pracę w warunkach kierownictwa pracodawcy.

Konstatacja ta jest ważna, gdy założy się, że pracy pod kierownictwem w myśl art. 22 § 1 k.p., jest jedną z najważniejszych cech w procesie typizacji charakteru stosunku prawnego łączącego strony (wyrok SN z dnia 20.03.1965 r., III PU 28/64, OSNCP 1965, nr 9, poz. 157).

Jasne przy tym jest, że cechy podporządkowania pracowniczego mogą być w określonym zakresie charakterystyczne również dla zobowiązań cywilnoprawnych, a nadto, że mogą występować z różnym nasileniem (zob. wyrok SN z dnia 10.10.2003 r., I PK 466/02 Pr. Pracy 2004, nr 3, s. 35). Zatem zasadne jest rozważenie reguły umożliwiającej rozróżnienie, czy dany stan faktyczny charakteryzuje się podporządkowaniem pracowniczym, czy też więź łącząca strony nosi znamiona innej zależności (zbliżonej do kierownictwa pracodawcy). Ma to znaczenie, gdy weźmie się pod uwagę, że umowa mająca za przedmiot świadczenie pracy nie może mieć mieszanego charakteru, łączącego elementy umowy o pracę i umowy cywilnoprawnej (Wyrok SN z dnia 23.01.2002 r., I PKN 786/00, OSNP 2004, nr 2, poz.23. Z. K., Rodzaje kontraktów menedżerskich, (...) 1999, nr 7, s. 12).

W konsekwencji dla oceny zobowiązania pracowniczego drugoplanowe znaczenie ma nazwa umowy oraz deklarowana w chwili jej zawarcia treść. Ważne jest, w jaki sposób strony kształtują więź prawną w trakcie jej trwania. Zważywszy, że ustawodawca nie zdecydował się na wskazanie dla stosunku pracy elementów przedmiotowo istotnych, zrozumiałe jest, że klasyfikacja doniosłości cech charakterystycznych zobowiązania pracowniczego jest problematyczna. Mimo to za prawidłowy należy uznać pogląd podkreślający konieczność występowania kierownictwa pracodawcy w stosunkach

pracy. Więż tą cechuje praca pod kierownictwem, które stanowi element sine qua non każdego zatrudnienia pracowniczego. Formułując tą tezę nie można pomijać, że kierownictwo pracodawcy w procesie rozróżniania reżimów umownych ma niewątpliwie pierwszoplanowe znaczenie. Jest tak dlatego, że nie występuje ono przy umowach cywilnoprawnych. Słuszne jest zatem stanowisko, zgodnie z którym kierownictwo pracodawcy jest jedyną cechą rzeczywiście odróżniającą stosunek pracy od umów cywilnoprawnych (Z. Hajn, glosa do wyroku SN z dnia 16.12.1998 r., II UKN 394/98, OSP 2000, nr 12, poz. 177).

Zdaniem Sądu Okręgowego nie ma wątpliwości, że umowa o pracę sporządzona przez wnioskodawczynię i płatnika miała charakter fikcyjny. Stanowisko takie uzasadniają ustalone okoliczności faktyczne. Wnioskodawczyni nie wykazała, że w ramach zawartej spornej umowy o pracę doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w ramach podporządkowania pracowniczego.

Wskazać należy, że zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art.58§1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

W wyroku z dnia 2 lipca 2008 roku (II UK 334/07, Lex nr 531865) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia.

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, miało być w przedmiotowej sprawie zatrudnienie, jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy a przez pracodawcę do przyjmowania tego świadczenia i wypłacania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany. Pozorność wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych i jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma niezgodność między aktem woli a jego uzewnętrznieniem. Założeniem unormowania jest zgoda drugiej osoby na złożenie oświadczenia woli dla pozorów.

Ocena realizacji zawartej przez wnioskodawczynię i płatnika umowy o pracę wskazuje na to, że strony zawarły umowę o pracę, której nie miały zamiaru realizować. O pozorności umowy o pracę wnioskować należy z całokształtu okoliczności dotyczących momentu zawarcia umowy, jak i przez pryzmat zdarzeń późniejszych.

W ocenie Sądu nie ma żadnych dowodów potwierdzających wykonywanie przez wnioskodawczynię pracy na podstawie umowy o pracę.

Należy przypomnieć, że pozorność umowy o pracę zachodzi także wówczas, gdy praca jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. /por. wyrok SN z dnia 8 lipca 2009 r, I UK 43/09, z dnia 12 maja 2011 r, II UK 20/11/

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych należy stwierdzić, że mamy do czynienia z pozornością oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę przez płatnika, a S. B. (1). Celem działania stron nie było, bowiem świadczenie pracy w ramach stosunku pracy i uzyskiwanie z tego tytułu wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z istnieniem stosunku pracy.

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Wprawdzie płatnik założyła akta osobowe oraz dokumentację płacową wnioskodawczyni za sporny okres, to jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Dokumentacja kadrowa potwierdza jedynie fakt formalnego jej sporządzenia, a nie jest dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

W ocenie Sądu strony umowy musiały mieć świadomość tego, że umowa nie będzie ich obowiązywać, a ich ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne będą krótkotrwałe. Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez S. B. (1) od 23.10.2017 r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jako pracownik u płatnika składek P.P.H. (...) E. R. (1) odpowiada prawu i na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. , a wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalił zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz.265).

J.L.